

Waar kom jij vandaan?

Ana del Barrio Saiz

‘Waar kom je vandaan?’ is een interessante vraag. Zo interessant dat het de moeite waard is om deze aan iedereen te stellen. En toch gebeurt dit meestal niet. Een eenvoudige vraag is het zeker niet, heb je wel eens zelf geprobeerd deze vraag te beantwoorden?

Wat gebeurt er met je als je deze vraag krijgt?

Je staat op het punt om een antwoord te geven en ineens je interne dialoog begint, herken je dat? ... waar zal ik beginnen? Wat weet de ander eigenlijk van mijn land? Heeft het zin dat ik vertel dat ik uit het Oosten/Zuiden/Noorden/Midden van het land komt? Heb ik überhaupt zin om nu op deze vraag in te gaan? Of je denkt, al weer DIE vraag? ... Binnen een paar seconden heb je een aantal keuzes te maken, een aantal gevoelens PASSEERT de revue, je gezicht spreekt boekdelen... en je antwoordt: ik kom uit ... !

Wat gebeurt er als je deze vraag stelt? Als je zo’n ‘simpele’ vraag stelt...

Welke dynamiek kunnen we ontdekken? Een aantal aspecten valt op:

1. Machtsverschillen: er is een vraagsteller en een antwoordgever en die rollen liggen bijna vast. De vraagsteller vertelt zelf niet waar hij of zij vandaan komt, dat is ogenschijnlijk duidelijk. Deze vraag krijg je vooral te horen als je er anders dan vele anderen uitziet of anders spreekt. Het lijkt alsof het een specifieke vraag voor bijzondere mensen is. De dilemma’s, keuzes, frustratie en emoties bij het beantwoorden van de vraag, blijven aan de kant van degene aan wie de vraag wordt gesteld;
2. Polarisatie: de vraag ontstaat vaak eerder uit simpele nieuwsgierigheid dan uit werkelijke belangstelling, en focust grotendeels op de verschillen. Er is vaak geen ruimte of diepe interesse voor het verhaal van de ander of voor de overeenkomsten;
3. Een monoloog aan het eind: de vragensteller gaat, na gehoord te hebben waar je vandaan komt, verder met een eigen verhaal over waar jij vandaan komt, vaak voorbijgaand aan jouw kennis en ervaring. We zijn terug bij af, het cirkel is rond, de machtsverschillen blijven.

Hoe zou het anders kunnen gaan?

Het kostte me enige tijd om antwoord op deze vraag te vinden. Totdat ik de rollen omgooide en besloot de vraag zelf te gaan stellen. Er ging een wereld voor me open. De antwoordgever werd een vraagsteller en andersom. Voor het eerst ervoer ik gelijkwaardigheid in het ‘waar kom je vandaan vraaggesprek’. Het bevrijdde mij van het in mijn eentje puzzelen welke antwoorden te geven in de meest uiteenlopende situaties of onbeduidende momenten. Door de vraag zelf te stellen, ontstond ruimte voor mezelf en kon ik de ander beter waarnemen. Wat ik zag was verbluffend: emoties, twijfels en soms frustratie bij de ander. Zo herkenbaar! En een dialoog kwam op gang, waar plaats was voor wederzijds persoonlijke betrokkenheid en belangstellende vragen. Een ware dialoog!

‘Waar komen wij vandaan?’ is een interessante vraag . Zo interessant dat het de moeite waard is om deze vaak te stellen. *Ik kom uit het Noorden van Spanje. Waar kom jij vandaan?*